

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного
факультету Ліна САВИЦЬКА
2023 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри іноземної
філології і перекладу
Протокол № 1 від 30 серпня 2023
р.
Завідувач кафедри
Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Німецька мова та
друга іноземна»
Наталія ОЛЬХОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАКТИЧНА ФОНЕТИКА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Спеціальність: 035 «Філологія»

Спеціалізація: 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно),
перша – німецька»

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробник: к.філол.н., доцент *Олександр АРТЬОМЦЕВ*

Київ – 2023

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Практична фонетика німецької мови»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 Філологія	
Спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	
Освітня програма	Німецька мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття		
Практичні, семінарські заняття	45 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	75 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	3 год.	

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є формування у майбутніх філологів комплексних навичок вимови на рівні слова, словосполучення речення та тексту у процесі здійснення мовленнєвої комунікації.

Завдання:

- сформувати у студентів розуміння особливостей реалізації в мовленні фонетичних явищ німецької мови
- розкрити основні своєрідні фонетичні явища, які викликають труднощі під час вивчення німецької мови;
- сформувати у студентів стійких фонетичних навичок як базу для успішного володіння німецькою мовою;
- підвищити загальноосвітній рівень студентів та якість їхньої філологічної підготовки.

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ:

4. – повного терміну денної (заочної) форми навчання;

5. – скороченого терміну денної (заочної) форми навчання.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
	го	л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Особливості артикуляції мовних одиниць на рівні слова. Наголос у різноструктурних словах													
Тема 1. Предмет і завдання курсу. Фонетика як наука. Місце фонетики поміж інших дисциплін. Фонологічні аспекти мовлення. Зв'язок фонетики з іншими	1	12		4			8						20

рівнями німецької мови (лексичний, граматичний, текстуальний)													
Тема 2. Артикуляція. Особливості вимови голосних переднього і середнього ряду. Основні фонематичні ознаки таких голосних. Труднощі в процесі вимови голосних цієї групи	2 – 3	14		6			8						22
Тема 3. Артикуляція. Особливості вимови голосних заднього ряду. Основні фонематичні ознаки таких голосних. Труднощі при вимові голосних цієї групи. Голосні в потоці мовлення. Дифтонги.	4 – 5	16		6			10						22
Тема 4. Фонематична характеристика німецьких приголосних. Участь голосу. Спосіб утворення. Місце утворення. Приголосні в потоці мовлення. Гемінація приголосних. Придих. Африкати. Вокалізація г.	6 – 7	14		6			8						22
Тема 5. Наголос у слові. Види складів. Асиміляція. Алгоритм читання і вимови буквосполучень в голос.	8 – 9	16		6			10						22
Модульна контрольна робота №1	9	2		2									
Разом за змістовим модулем 1		74		30			44						108
Змістовий модуль 2. Інтонація. Типи інтонації. Паузи.													
Тема 1. Інтонація в словосполученнях, простих реченнях з прямим і зворотним порядком слів. Особливості інтонації в поширених і непоширених реченнях німецької мови	10 – 11	14		4			10						24
Тема 2. Типи інтонації в	12 – 13	16		6			10						24

питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація в модальних конструкціях. Інтонація в реченнях складної граматичної структури (перфект, футурум, плюсквамперфект)													
Тема 3 Типи інтонації в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація в модальних конструкціях.	14 – 15	14		3			11						24
Модульна контрольна робота №2	15	2		2									
Разом за змістовим модулем 2		46		15									72
Разом годин		120		45			75						180

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Згідно з навчальним планом не передбачено	

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Артикуляція голосних переднього ряду в різних позиціях. Наголос у слові.	4
2	Основні правила вимови голосних заднього ряду. Темп вимови. Вимова на слух за диктором. Вимова голосних самостійно. Дифтонги.	6
3	Артикуляція приголосних. Повторення за диктором. Самостійна вимова приголосних. Наголос у словах.	6
4	Спосіб утворення приголосних. Місце утворення приголосних. Приголосні в потоці мовлення. Придих. Гемінація приголосних. Африкати. Особливості вимови приголосних у різних позиціях.	6
5	Наголос у слові. Види складів. Асиміляція. Правила читання і вимова буквосполучень	6
6	Інтонація у словосполученнях, простих реченнях з прямим і зворотним порядком слів. Особливості інтонації у поширених і непоширених реченнях німецької мови	4
7	Типи інтонації в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація у модальних конструкціях.	6
8	Типи інтонації в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація в модальних конструкціях. Реалізація звучання тексту в мовленні.	3
	Разом годин	41

6. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Згідно з навчальним планом не передбачено	

7. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наголос у багатокомпонентних і простих словах.	8
2	Артикуляція голосних у словах і словосполученнях	8
3	Гемінація приголосних. Африкати. Особливості вимови приголосних у різних позиціях.	10
4	Наголос у простих і складних словах. Види складів.	8
5	Інтонація в словосполученнях, простих реченнях з прямим і	10

	зворотним порядком слів. Особливості інтонації в поширених і непоширених реченнях німецької мови	
6	Типи інтонації в питальних реченнях з питальним і без питального слова. Ведення тону. Інтонація в модальних конструкціях.	10
7	Типи інтонації в питальних реченнях. Текст та інтонація.	10
8	Тексти в потоці мовлення	11
	Разом годин	75

8. ЗРАЗКИ КОНТРОЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ФОРМУВАННЯ ФОНЕТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

1. Прочитайте слова. Зверніть увагу на довготу і короткість голосного звуку: das, da, nah, wann, passen, Sand, nass, Satz
2. Вимовіть слова. Зверніть увагу на правильність вимови приголосного r, t, d, s, w, ß, v, l, h, наприклад: Rat, rot, er, wer, sehr, Tasse, Wand, da, dort, so, sie, sagen, Woche, wann, Wagen, groß, Vater, lachen, leben, haben, hier.
3. Вимовіть слова. Зверніть увагу на вимову буквосполучень ph, ch, ck, ng, ig, nk, qu, th, tz, sch, chs, st, sp у таких словах: Photo, Chor, machen, ich, dich, richtig, krank, Quadrat, Theater, Platz, Schule, sechs, stehen, sprechen, basteln, backen, Wohnung
4. Вимовіть слова з дифтонгами ei, eu, äu, au вірно: nein, sein, deutsch, neun, Mäuse, Bau, auch, Raum
5. Прочитайте слова. Зверніть увагу на наголос. Besuchen, verbringen, ankommen, Hausnummer, wohin, Studentenabend, Urlaub, diesmal, mitnehmen, unternehmen
6. Прочитайте з основним наголосом такі акцентні групи: fünf Bücher, gut prüfen, nur mündlich, sehr pünktlich, um 12 Uhr, für das Haus, jedes Mädchen, jeden Satz schreiben, müde, aber glücklich, klein, aber tüchtig.
7. Вимовіть з правильною інтонацією такі структури: Anna singt. Adam und Ada sitzen. Die Mutter hat Durst. Du sitzt hier. Wir trinken Saft. Tanzen Sie! Bringe bitte Saft! Eva, tanze mit Kurt! Was ist der Vater? Was fragst du, Erna? Haben Sie das Buch besprochen? Soll ich ihnen helfen?
8. Прочитайте текст. Зверніть увагу на фонетичні особливості даного тексту: Meine Freunde wohnen in einer Stadt. Sie sind drei. Richard ist Dreißig. Regine, meine Studienfreundin, ist Mitte Zwanzig. Richard und Regine haben an der Universität studiert. Jetzt arbeiten sie in einem Betrieb. Sie arbeitet gerne. Die Arbeit bringt ihnen viel Freude. Sie treffen sich oft und gehen spazieren.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачено, що на практичних заняттях форми організації навчання є практико зорієнтованими, оскільки повноцінно реалізують мету студентоцентрованого навчання – активізувати пізнавально-творчу діяльність здобувачів вищої освіти, організувати суб'єктносуб'єктну взаємодію. Тому під час їх проведення можуть використовуватися різні технології формування фонетичних навичок говоріння. Вииконання/презентація індивідуальних та колективних проєктів; есе (усна / письмова презентація есе на визначену тему).

В умовах змішаної та дистанційної моделей навчання, коли взаємодія з викладачем відбувається за допомогою застосунків Zoom чи Google Meet для відеоконференцій, освітньої платформи Moodle для виконання самостійних і підсумкових тестових завдань, файлообмінних соціальних мереж Telegram, Viber, інтерактивна складова навчання здобувачів вищої освіти доповнюється іншими застосунками для зворотного зв'язку: google-форми для опитувань, Google Classroom тощо.

10. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Метод усного контролю (попередній контроль, повторний контроль); письмовий контроль (тематичний, модульний, підсумковий семестровий контроль; контрольні роботи (письмовий диктант, записи фонограм, усна презентація мікротекстів); тестовий контроль (модульний, підсумковий семестровий контроль).

Формою підсумкового контролю є іспит.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10).

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **R дис** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації **R ат** (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи **R нр** (до 70 балів): **R дис = R нр + R ат**.

12. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Освітня програма навчальної дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Підручники та навчальні посібники.
4. Методичні матеріали до практичних занять.
5. Методичні матеріали для організації самостійної/ індивідуальної роботи.
6. Матеріали до проведення поточного та підсумкового контролю (контрольні завдання до практичних занять, завдання на модульні контрольні роботи).
7. Фонограми для аудіювання.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Bunk J. S. Phonetik aktuell. Deutsch als Fremdsprache/ Hueber Verlag, 2018. 86 S.
2. Гутник В. М. Фонетика – це чудово. Вступний фонетичний курс для студентів-германістів (німецька мова): навчальний посібник. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2018. 404 с.
3. Похитун Т. А. Практична фонетика німецької мови. Методичні рекомендації для студентів 1 курсу. Миколаїв: МНУ ім. В. О. Сухомлинського, 2018. 53 с.
4. Резнік В.Г., Носенко М. М. Фонетичний практикум з німецької мови. Біла Церква: Вид-во БНАУ, 2019. 45 с.
5. Ятчук М. А. Фонетика німецької мови. Навчальний посібник. Тернопіль: Галицький коледж, 2017. 96 с.
6. <http://www.deutschfremdsprachen.de>
7. <http://cornelia.siteware.ch/phonetik/>
8. <http://schubert-verlag.de/aufgaben/index.htm>